N°. 237. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag 5 October.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (3 *October*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. $99\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$: O. Metall. $100\frac{3}{4}$; Sp. Ardoin $24\frac{1}{4}$; Differed. $9\frac{1}{2}$; Nap. renten $90\frac{1}{4}$; B. Tavolière 55; Sicil. $92\frac{3}{4}$ Rom. L. $98\frac{3}{4}$, 99; Id. te Antw. $96\frac{1}{2}$; Braz. 82. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{5}{8}$ pCt. verlies k. z.

Over Engeland heeft men berigten uit Lissabon tot den 23sten en uit Oporto tot den 25sten. De hoofdstad was rustig, maar de koningin was plotselijk ongesteld geworden en daar er geen bulletins werden uitgegeven, kende men den aard harer ziekte niet. De Prins *Ferdinand* had bij eene dagorder van den 14den het opperbevel over het leger neêrgelegd; zijn leedwezen daarbij betuigende over het te niet doen van het charter door dom *Pedro* gegeven. De heer *Vasconcellos* had de portefeuille van marine aangenomen en de heer *Paulo Midoso* was onder staats-secretaris voor de buitenlandsche zaken geworden. De meeste steden van Portugal hadden zich met de nieuwe constitutie vereenigd.

— Ter londensche beurs van den 30sten waren genoteerd: 3 pCt. gecon $89\frac{1}{8}$; Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. 53; Port. 5 pCt. 52; 3 pCt. 34; Sp. Ardoin $26\frac{3}{4}$; Braz. 82.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 1sten October.

De koninklijke familie is gisteren van het kamp te Compiegne op Neuilly teruggekomen.

De wapenschouwing over de nationale garde der hoofdstad, waarvan gesproken is geworden, zal zegt men eerst tegen het laatst van deze maand plaats hebben, na de vernieuwing van het tegenwoordig garnizoen van Parijs.

— Men spreekt thans veel van onderhandelingen die er gevoerd worden voor een huwelijk tusschen den hertog *van Orleans* en de groot-hertogin *Helena* van Mecklenburg Schwerin. Het kontrakt zou tegen het begin der volgende maand geteekend worden.

— De heer *de Bassano*, aan de fransche ambassade te Madrid geattacheerd, is heden alhier aangekomen, zoo men zegt met depeches van den 24sten uit Madrid. Volgens hetgeen men daarvan weten wil, zou het Spaansch bewind besloten hebben, eensklaps een' beslissenden stap te doen ten aanzien der zaakgelastigden van die hoven, welker gezanten bij hun vertrek uit Spanje dezelve hadden achter gelaten, en die nu op hunne beurt onverwacht paspoorten om te vertrekken gekregen hadden. De zaakgelastigde van Napels behoorde in de eerste plaats onder de hier bedoelde.

— De berigten die men heden uit Madrid ontvangen heeft gaan tot den 23sten. De Madridsche Courant van den 22sten geeft eindelijk, in een buitengewoon supplement, het rapport van den brigadier *Alaix*, wegens de overwinning door hem op *Gomez* behaald. Het blijkt daaruit, dat de genoemde bevelhebber met zijne troepen in den vroegen morgen van den 20sten het vlek Villa-Robledo bereikte, waar zich *Gomez*, *Serrador*, *Quilez* met hunne benden, verdeeld in elf zoogenoemde bataillons en tien eskadrons bevonden. Terstond bij de aankomst der christinos trokken de karlisten de andere zijde van het vlek uit, schaarden zich daar in slagorde en deed hunne kavallerie, 800 man sterk, twee malen eenen vergeefschen aanval op de guerilla's der christinos; zij werd terug geslagen door het regiment huzaren der prinses, onder bevel van den kolonel *Diego de Leon*, die van een geschikt oogenblik gebruik makende, de minder geoefende karlistische kavallerie in verwarring brengt en op de infanterie werpt, waardoor deze medegesleept en de vlugt weldra algemeen werd. Onder het vlugten werden 1,275 karlisten, waaronder 55 officieren gevangen genomen en de munitie met een groot deel der bagage van den vijand buit gemaakt. Het verlies der constitutionelen zou niet meer dan 4 gesneuvelden en 61 gekwetsten bedragen hebben. Degenen die van de karlisten het ontkomen waren, waren den weg naar Emmilozo ingeslagen.

De bevestiging van de tijding der overwinning op *Gomez* heeft te Madrid groote vreugde verwekt en den, door het verlies bij Jadraque zoo zeer gezonken moed, weder opgebeurd. Om de vreugde over de zege nog te verhoogen, werd bij het bovengemeld officieel verslag nog gevoegd, dat *Alaix* na het gevecht, de nationale garde der omgelegen dorpen uitgenoodigd had om te paard den vlugtenden vijand achterna te zitten, en dat men op die wijs nog 600 krijgsgevangenen had bekomen, zoodat de brigadier, *Alaix* met hun groot getal verlegen was; men dacht dat zij naar de Noordelijke provincien ter uitwisseling zonden gevoerd worden.

In de hoofdstad was het rustig, en volgens de verzekering der bijzondere correspondentien, de handhaving der openbare veiligheid en orde verzekerd. *Rodil* was eindelijk vertrokken, om het bevel over de reserve, anders het leger van het centrum genoemd, te aanvaarden. Hij zou dit op 20,000 man willen brengen, en men dacht, dat zoo hij met beleid te werk ging, hij thans goed partij kon trekken van de zege op *Gomez* behaald. Hetzelfde voordeel meende men dat ook gunstig werken zoude, om het tegenwoordig ministerie meer kracht te geven en in deszelfs bewind te bevestigen.

De officiele Madridsche courant behelst eene logenstraffing van hetgeen voor eenige dagen in het *Journal des Débats* omtrent de gezondheid der koningin-regentes en haren tegenwoordigen toestand gezegd werd; de eerste liet niets te wenschen over; en wat de denkwijs der vorstin betrof, dezelve had genoegzame bewijzen voor hare verknochtheid aan de liberale instellingen van Spanje gegeven, om niet voor valsch te verklaren, hetgeen aangaande de oorzaak van hare vermeende neerslagtigheid werd gezegd.

Het gouvernement alhier heeft twee telegrafische depeches ontvangen, van den 29sten September en van den 1sten October gedagteekend:

„De eerste, uit Perpignan gedagteekend, houdt hoofdzakelijk in, dat de karlistische chef *Maroto*, den vorigen avond, aan het hoofd van 3000 man infanterie en 200 ruiters, Asp, nabij Puycerda gelegen, bezet heeft. De bewoners van Spaansch Cerdagne hadden de vlugt op fransch grondgebied genomen. De tweede depeche meldt, dat *Maroto* Asp weder ontruimd had op de nadering van *Gurrea*, die 2000 man en 2 stukken geschut bij zich had. Hij had *Maroto* tot nabij Molina achterna gevolgd.

Den 23sten bevond het hoofdkwartier der karlisten zich nog te Estella.

Ter beurze verhaalde men dat *Rodil* zich in verbinding met den brigadier *Alaix* had gesteld. — De verrekening liep rustiger af dan men, naar de verandering die de prijzen der fondsen laatstelijk ondergaan hebben, had durven hopen. Heden (1 *October*) waren genoteerd: 5 pCt. 105,60; op tijd 105,80; 3 pCt. 78,75; op tijd 78,95; Nap. renten 97,65 kontant; 98 op tijd; Sp. Ardoin $27\frac{1}{4}$; Differed. 11; Pass. 8; Rom. L. $101\frac{7}{8}$.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 4den October.

Gisteren morgen hebben HH. KK. HH. Prins en Prinses *Albert* van Pruissen, benevens Prinses *Charlotte*, Hoogstderzelver dochter, de residentie verlaten, naar Berlijn terugkeerende.

Z. K. H. de kroonprins van Pruissen heeft vóór Hoogstdeszelfs vertrek van 's Hage, vrijdag ll., de stad Leiden met een bezoek vereerd en na aldaar het merkwaardigste, als het museum en het kabinet van den heer *von Siebold* bezigtigd te hebben, een dejeuner bij den hoogleeraar *van Assen* aangenomen.

— Zaturdag morgen heeft de afdeeling grenadiers te 's Hage groote manoeuvres uitgevoerd op het veld de Maliebaan, in het Bosch; onder de talrijke aanschouwers wilde men ook opgemerkt hebben, in burgerkleeding, Z. K. H. de Grootvorst *Michael* met zijn gevolg. Gisteren morgen is er door dezelfde afdeeling weder eene groote wapenschouwing gehouden. HH. KK. HH. de Prinsen *Willem* en *Alexander* voerden het bevel over de beide bataillons waartoe zij behooren. Men verzekert dat HH. KK. HH. de Prinsen *van Oranje* en *Frederik* der Nederlanden, alsmede de Grootvorst *Michael* van Rusland deze wapenschouwing en krijgsverrigtingen, die door de grenadiers volbragt werden, hebben bijgewoond.

— De directeur en verdere beambten van den veldpost zijn uit hunne betrekking tot die inrigting eervol ontslagen, ten gevolge waarvan eenige verplaatsingen en benoemingen bij het vak der posterijen hebben plaats gehad, te weten: de overplaatsing van den controleur van het kantoor te Middelburg, *J. M.* baron *van Boecop*, naar dat van Breda, en van den 3den commies van het kantoor te 's Hage, *J. W. Roeloffs*, naar dat van 's Hertogenbosch; voorts de benoeming van *D. J. G.* baron *van Heeckeren van Brandsenburg* tot controleur te Middelburg, van *W. Nagel* tot direkteur te Zaandam, van *F. van Leersum* tot commies te Eindhoven, *A. G. W.* graaf *van Hogendorp* te Tilburg en *A. G. Besier* tot 5de commies te Amsterdam, tot dusver alle geplaatst bij den veldpost, en overigens tot directeur te Vlissingen *J. J. van Leersum*, eerste commies op het kantoor te Middelburg, en in zijne plaats *M. van Pritzelwitz van der Horst*, derde commies op dat te 's Hertogenbosch, en tot 3de commies op het kantoor te 's Hage, *N. Westerouen van Meetern*, thans 4de commies, en in zijne plaats *J. F. Arens*, surnumerair.

— In den morgen van den 28sten September omstreeks 4 ure barste boven de gemeente Veen, een onweersbui uit, vergezeld van donder en bliksem, waardoor de toren zoo werd getroffen, dat het spits van het leijen dak aan de oostzijde nagenoeg geheel, en aan de noordzijde gedeeltelijk is afgeslagen en verbrijzeld; ook aan het noorderwijzer-bord zijn eenige letteren die de uren aanwijzen, gedeeltelijk weg en verdoofd, en heeft de bliksem zich verder in de kerk, langs een uurwijzer, die mede wanneer het toren-horologie gaat, ontlast, doch aldaar weinig beduidende schade gedaan. De schade die dit onheil aan den toren veroorzaakt heeft kan men voorloopig op *f* 200 berekenen.

Tijdens de troonsbestijging van *Peter* van Rusland in 1689 bedroeg de bevolking van het Russische rijk vijftien millioen zielen; bij de troonsopvolging van *Catharina* II in 1762 vijf-en-twintig millioen; tijdens haren dood in 1796 zes-en-dertig millioen, en bij het overlijden van keizer *Alexander*, nu elf jaren geleden, nog een aantal millioenen meer. De land-aanwinst van Rusland op Zweden is grooter dan hetgeen van laatstgenoemd rijk is overgebleven. Rusland's vergrooting in Polen staat genoegzaam gelijk met de uitgestrektheid van de Oostenrijksche staten. De aanwinst op Turkije in Europa is grooter dan het koningrijk Pruissen met de Rijngewesten. De uitbreiding van gebied in Turksch-Asie staat bijna gelijk met

de oppervlakte van al de kleine Duitsche staten. De aanwinst in Persie staat gelijk met Engelands omvang, en die in Tartarije evenaardt de grootte van Europisch Turkije, Griekenland, Italie en Spanje! De grondsaanwinst van Rusland in de laatste vier-en-zestig jaren staat gelijk in uitgebreidheid en gewigt aan hetgeen Rusland voor dien tijd in Europa bezat. De Russische grenzen zijn naar Berlijn, Dresden, Munchen, Weenen en Parijs omtrent 100 mijlen, naar Konstantinopel 500 mijlen, naar Stokholm bijna 630 mijlen, naar Teheran 1000 mijlen genaderd. — Blijkens eene thans gedane officiele opgave, in het dagblad van het ministerie van binnenlandsche zaken voorkomende bedraagt de geheele bevolking van Europisch Rusland, op 87,257 vierkante mijlen, 47,592,427 inwoners, en die van Aziatisch Rusland, op eene natuurlijk veel grooter uitgestektheid, 1,827,935 inwoners. Het meest bevolkt is in Europa het gouvernement Kursk, waar 2892 menschen op de vierkante mijl wonen; het minst bevolkt dat van Archangel, waar 15 en Astrachan, waar 25 zielen op de mijl komen. Het gouvernement St. Petersburg telt er 716, en dat van Moskau 2255 op de mijl. Van de vijf Aziatische gouvernementen is Jenissai het minst bewoond, vermits aldaar op 58,371 vierkante mijlen slechts 193,486 menschen; en dus omstreeks 3 menschen op de vierkante mijl leven.

E N G E L A N D.

LONDEN, den 2den October.

De Koning heeft een kapittel der orde van St. Michiel en St. George gehouden, in hetwelk sir *Henrij F. Bouverie*, gouverneur van Maltha tot ridder is geslagen.

— Te Waterford is ter eere van den vertegenwoordiger van die stad en van het graafschap, den heer *Villiers Stuart*, eene openbare maaltijd gehouden, waarbij men zich in de te dier gelegenheid gehouden redevoeringen, weder de hevigste uitvallen tegen de meeste leden van het Hoogerhuis, en met name tegen lord *Lijndhurst*, veroorloofd heeft.

— De woelingen der radikale partij op de bevolking van Ierland heeft reeds hare vruchten gedragen. Te Ruthvillij is het tot eenen gewelddadigen aanval op den sheriff en zijne onderhoorigen gekomen, waarbij zekere kapitein *Blake* en negen politie-agenten zwaar gewond zijn geraakt. Soortgelijke ongeregeldheden hebben ook te Monkstowne, zeer nabij de Iersche hoofdstad plaats gehad, en op de jaarmarkt te Raphoe zijn verscheiden protestantsche ingezetenen vreesselijk mishandeld. Door onderscheiden landeigenaars, die tot de conservatieve partij behooren, wordt intusschen alles aangewend om zich bij hunne onderhoorigen bemind te maken.

— Te Falmouth lagen den 25sten ll. verscheiden oorlogschepen zeilree, voor wier bestemming men Portugal hield, bijaldien hunne tegenwoordigheid daar vereischt mogt worden.

Luidens de hier ontvangen berigten uit dat land tot den 23sten ll., trachtte het nieuwe ministerie in alle takken van beheer groote bezuinigingen in te voeren. Door het afschaffen van een aantal hooge posten, het verminderen der bezoldiging van een aantal andere, het niet meer door den staat betalen van jaargelden aan parochie-geestelijken, die men door derzelver parochianen wilde laten onderhouden, hoopte men niet niet minder dan 380,000 p. st. jaarlijks te besparen; voorts was men op het sluiten van nieuwe leeningen bedacht. — De proclamatie der nieuwe constitutie schijnt bijna door het geheele rijk zonder bloedvergieten te hebben plaats gehad, alhoewel het beste en bezadigste gedeelte der bevolking de verandering in het staatsbestuur ten hoogste afkeurde. Van den anderen kant vernam men dat de partij der Miguellisten hier en daar het hoofd weer opstak.

Op den derden verjaardag van de komst der Koningin te Lissabon, had een groot feest op het paleis moeten gehouden worden, toen alles plotselijk afbesteld werd, door de onverwachte ongesteldheid der Koningin. — De hertogin van *Braganza*, weduwe van dom *Pedro*, en diens zuster, de infante *Isabella Maria*, hadden zich sterk tegen de nieuwe orde van zaken verklaard, en de Koningin dona *Maria* toegezegd, haar, wat er ook gebeuren mogt, te zullen blijven bijstaan.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. genoteerd: 89; Nederl. 2½ pCt. 53¾; id. 5 pCt. 100¼; Spanje 26; Portug. 34; Bras. 83.

Graanmarkt te Amsterdam.

MAANDAG, *den 3den October.*

TARWE. — Met goeden handel, tot vorige prijzen, meest bij partijen: 132 ℔ puike Witte Poolsche *f* 280; - 127, 132 W. B. dito *f* 250, 263; - 126 Vriessche aan de Zaan *f* 185; - 125 dito, hier *f* 185; - 129 Rostocker *f* 217; - 129 O. Zeeuwsche *f* 206.

ROGGE. — Goed prijshoudend, ook bij partij verkocht: 119, 120 ℔ Pruissische *f* 148, 150; - 118 dito *f* 148 aan de Zaan; - 123 Rhijn *f* 160; - 121 O. Overijsselsche *f* 150; - 121 N. Drentsche *f* 150; - 119 O. Pruissische bij groote partij *f* 155.

GARST. — Wel zoo graag: Zeeuwsche Winter *f* 130; - 99 ℔ O. Vriesche Winter *f* 116 aan de Zaan.

HAVER. — Ruim prijshoudend, met veel handel; 90, 91 ℔ dikk *f* 100, 102; - 74, 78 O. Voer *f* 74, 80; - 77 dito aan de Zaan *f* 81; - 86 O. Fijne *f* 90; - 87, 89 O. puike jarige dito *f* 94, 96.

BOEKWEIT. — Tot genoteerde prijzen wel afgegaan: 117 ℔ N. Amersfoortsche *f* 156; - 121 J. dito *f* 164; - 111 O. Oostvriessche *f* 122; - 118 p. N. Rozendaalsche *f* 169.

PAARDEBOONEN. — O. Zeeuwsche *f* 150.

ZAADMARKT

KOOLZAAD. — ½ £ hooger; Zeeuwsch 70, 72½ £; op 9 vat in Oct. 75½.

LIJNZAAD. — zonder handel.

RAAPOLIE. — in eens doems aan de beurs *f* 45⅛, 45.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (3 *October*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53⅝, ⅜; dito 5 pCt. 100¾; Kansbill. 22 9/16, 7/16; Amort-Sijndic. 4½ pCt. 95½, ⅝; dito 3½ pCt. 77½, ¼; Handelm. 180, 179, ½; Ardoins 85 ℔, 24¾, 25, 24⅞; dito onbep. st. 24⅝; Uitgest. 10¼; Passieve 8; Metall. 99; Braz. 83½, 84½; Columb. 19⅞, ½; Per. 14¼, 13¾.

** Heden overleed aan een verval van krachten, onze geliefde Vader, JACOB VAN NAERSEN, Notaris alhier, in den ouderdom van 69 jaren.

BREDA, 1 October 1836.

F. R. VAN NAERSSEN.
Uit aller naam.

AANBESTEDING DER LEVERANTIE VAN

LEVENSMIDDELEN, BRAND- EN LICHTSTOFFEN,

TEN DIENSTE VAN HET MILITAIR HOSPITAAL TE

GORINCHEM.

Krachtens autorisatie van het Departement van Oorlog, en onder deszelfs nadere goedkeuring, zal op den 15. dezer loopende maand, aan de minst inschrijvenden, ten behoeve van voormeld Etablissement, worden aanbesteed, de Leverantie, van:

a. Vleesch.
b. Wit en Munitie Brood.
c. Gort en Rijst.
d. Zout, Boter, Kaarsen, groene Zeep, } bij het Ned. Pond.
Bier-Azijn en Patent-Olie.
e. Roode Wijn.
f. Bier. } bij de Ned. Kan.
g. Steenkolen bij de 1000 Ned. Ponden.
h. Turf bij de 100 stuks.

Alles voor den tijd van twaalf maanden, in te gaan met 1 Januarij aanstaande, en eindigende met den laatsten December daaraanvolgende.

i. Aardappelen en Wortelen, waarvan de leverantie een aanvang zal nemen met den 1 November van het loopend jaar, en eindigen zal, die der Aardappelen met den 15. Julij en die der Wortelen met den laatsten Mei des volgenden jaars; zullende voor de leverantie dezer beide artikelen, moeten worden ingeschreven bij het Ned. Mud, en daarbij tevens vermeld het gewigt dezer maat, van ieder artikel.

Strekkende wijders tot narigt der gegadigden:

1°. Dat de voorwaarden, waarop deze Aanbesteding zal plaats hebben, van heden af, des morgens van 10 tot 1 ure ter lezing en de monsters van de aan te besteden artikelen, welke daarvoor vatbaar zijn, ter bezigtiging zullen liggen in het Bureau van den ondergeteekende.

2°. Dat, voor de artikelen, welke onder een en dezelfde letter hiervoren zijn aangewezen, bij elkander in een afzonderlijk Billet zal moeten worden ingeschreven, zullende op zoodanige inschrijving waarbij dit niet is in acht genomen, geen regard worden geslagen.

3°. Dat de naam, voornamen en woonplaats van den inschrijver, mitsgaders van zijne borgen, duidelijk zullen moeten worden geschreven.

4°. Dat de prijzen der inschrijvingen naauwkeurig in *Schrijfletters* in *Guldens en Cents* en *honderdste gedeelten van Cents* moeten worden uitgedrukt, en dat de Billetten, door de inschrijvers zelve, onderteekend moeten zijn.

5°. Dat de Billetten behoorlijk op gezegeld papier geschreven, en verzegeld, op het Bureau van het Hospitaal, bezorgd, en gestoken zullen moeten worden, in de daartoe bestemde gesloten Bus, uiterlijk des voormiddags voor twaalf uren, van den dag der Aanbesteding, na welk tijdstip, geene inschrijvingen meer zullen worden aangenomen.

6°. Dat alle Billetten, welke almede niet in den verlangden vorm zijn ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, alsmede die, welke eenige bijzondere voorwaarden bevatten, die niet bij het bestek van aanneming zijn vastgesteld, buiten aanmerking gehouden, en verworpen zullen worden.

7°. Dat van den Wijn en het Bier, door den inschrijver te gelijker tijd met het Billet van inschrijving, een of meer, behoorlijk gecachetteerde, proeven moeten worden bezorgd, van de soort en kwaliteit van Wijn en Bier welke de gegadigde aanneemt, tegen de, bij het Inschrijvings-Billet, op te geven prijzen te leveren, en aan welke proeven zal moeten gehecht worden, een afzonderlijk verzegeld Billet, waarin de naam en woonplaats van den inschrijver zal moeten gemeld staan.

8°. Dat de inschrijvers en hunne borgen van hunne gegoedheid, tot het behoorlijk volbrengen der leverantie, bewijzen van het Plaatselijk Bestuur zullen moeten overleggen, hetwelk echter dan eerst zal behoeven te geschieden, wanneer het zal gebleken zijn, dat hun de leverantie is toegewezen en, in welk geval, zij verpligt zullen wezen, binnen 24 uren, na dat hun daarvan zal zijn kennis gegeven, die bewijzen aan de administratie van voormeld etablissement te bezorgen; daar bij gebreke van dien, over de leverantie nader zal worden beschikt.

Te GORINCHEM, den 1 October 1836.

De fungerende Militaire Onder-Intendant, belast met het toezigt over de administratie van voornoemd Hospitaal:

VAN DER CAPELLEN.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.